

بەرپرسی حزبەکی قازی

لەندەلایدی ئۆسترالیای لە بەرزکردنەوی

ئالای کوردستان دەگری

خالدعەزیزی / ئۆسترالیای
xalidazizi@hotmail.com

شاری ئەدلید یەکیک لە حەوت شلرە گەورەکی ئۆسترالییە کە ژمارەکی کوردەکانی لە هەوسەد کەس زیاترە. هانتی کورد بۆ ئەم شارە دەگەریتەوه بۆ سەلەکانی پاش پاپەرینەکی باشووری کوردستان. هەر لەسەیدتای هانتی کورد بۆ ئەم شارە جموجۆلی کوردان لەبەواری جیاو بەمەبەستی جۆراوجۆر کەمبۆز بەردەوام بوە. هەر بە هانتی کوردو گەشتنی ژمارەیلن بە چەند کەسێک کۆمەڵەکی کوردی لێ دامەزراوە سەرپرای گەلیک کیشەکی لاوەکی و هیترای، تا ئیستاش بەهەول و لەخۆبردوویی هەندیکلن رینگەنەدراوە کۆمەڵەکی دیکە لێدایمەزرت. هەریکام لە حزبەکانی کوردستان ئەگەر چینی لێهەنگیان هەبۆ بەلام ریکخراویان دروست نەکردووە. ئەمەش بەخێر بەسەر کوردەکانی ئەمشەردا شکاوتەوه؟! بیجگە لە حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیرلن کە ریکخراوی خۆیان لە 1996وە دامەزراندووە. بیگومان زۆریەکی تیکۆشانی کوردەکانی ئەم شارە لە لێهەنگەکانی نا حزبییەوه بەرپۆتە چووە. کۆمەڵگای کوردی لەم شارەش هەروەک کۆمەڵگاکانی کورد لەهەر کەلێن و قوژبنیکی دنیا، وەک دیاردیەکی سروشتی کە تەنیا بەلالای کورد نەپراوە خاوەنی کیشەکی خۆیەتی. بەلام ئەوهی کیشەکی کوردستانیەکان لە کیشەکی سکۆتیەک، ئیرلەندیەک، سویدیەک یا ئیرانیەک و نەتەوهی هەر وەلاتیکی دیکە جیلا دەکاتەوه نەبوونی کیان و قەولەری نەتەوهییە. بەومانایە ئەم کیشەکی لەلێهەنگە ئیمەکی کوردی رۆبەرپوویی ئەرکی قورس و گران کردووەتەوه لەلێهەنگە دیکەشەوه سلیکۆلۆجی زۆربەمانی تووشی خۆبەکەم زلینن و داتەپین کردووە، بەشیویەک کە ئەم داتەپین و داپزانە بۆتە سەرچاوە هۆی بنج داکوتانی کۆمەڵەکانی نەخۆشی و پەتا کە تەنیا تاییەتن بەکورد. رەگو ریشەکی ئەو نەخۆشی و پەتا کوشەندیە تل ئیستاش لەتیو هزرو بیری زۆربەمانا ماوەو بەناخماندا رۆچۆتەخوارووە. وەنەبی ئەم نەخۆشیە تەنیا بەرپینگی بەکەسێک یا بە بەشیکی چین یا توێژیکی کۆمەڵگای کوردستان گرتیت، بەلکۆ بەداخووە بەشیکی زۆری کۆمەڵگای کوردی تەنێوتەوه. بەجۆرێک کە تووشی خۆ وونکردنی کردوین، یان هەندیک ناکۆکی و ناتەبابی کە بیگومان هەلقولوی ئەو دۆخەن کەمەسەرەوه ئامازەکی پیکرا وای لیکردوین راستینەکی نەتەوهی بیونی خۆمان پێخوست دەکەین. هەندیک دەبنە ئنتیرناسیۆنالیست و کیشەکی نەتەواپەتی بەشەرم دەزانن یا لەژیو کاریگەری جیهانگیریا دروستکردنی کیانی نەتەوهی بەپێیست نازانن، هەندیک دیکە لەناو حزبە نەتەوهی کوردستانەوه لەبەر ئەوهی حزبەکانیان لە چاوپۆتەوهی وڵاتانی داگیرکردا ئامانجەکانیان هیناوتە گۆرێ پێیان ولیە دەبی وەکو ئەوانو حزبەکانیان بیر بەکەینەوهو میشلکەبیرمان لەگەڵ تێروانینی ئەوان سوچ بەکەین. هەندیک دیکە لەژیوانی ئیسلام لە دژی نەتەوهی خۆیان رادەوهستن. هەروەها گەلیکیش ناوشیارانە چۆنیان بەگۆی دا چرپاوەو راپێنراون هەروا دەلینەوه کە . . . دیارە ئەم توێژیان بەبی ئەوهی بیری لێبکەنەوه کەلتورە سەپاوەکی داگیرکردان بەر چاوی تەنیون و هەندیک جار ئەگەر بخوازن خۆی لێ دەرباز بەکەن ئەوه کەسانی وەک کاکێ بەرپرس ساردیان دەکەنەوه. ئەوجۆرەکەسانە پێیان وایە دەبی لەکوردستان چۆن خەبات دەکەن و چی دەلێن دەبی ئیمەش لێرە هەبێتەوه جێبەجێ بەکەین. بەبی ئەوهی بیر لەوه بەکەنەوه کە لێرە ئازادیمان هەبێت و چ پێیستیک نیه کە ناچار بین سنوردار بیر بەکەینەوه . . . بۆ نمونە "چ پێیست ناکات لەبەر هیچ هۆیکە ریزی سنوری ئێدوولتەتی بگرن و بە پۆلەکانی نەتەوهکەمان بلیم ئیرانی، ئیراقی، یا تورکی و سوویو لەولاشەوه بە فارسیک، تورکیک و ئەرەیک بیژین هاوولتەتی". من هیچ کە ریز لەو یاسایانە ناگرم کە نەتەوهیەک و خاکەکی پارچە پارچە دەکەن بەلکۆ خەبات دەکەم لەپێناوی سەپنەوهی ئەو یلسا و سنورە کۆلونیالیستیانە. دیارە ئەوهی جێی دلخۆشیە ئەوهی کە شەپۆلیکی وشیاربوونەوهو خۆناسینەوه لە هەموو کوردستان لەناو توێژی لاوانو زۆر لە رۆشنبیران دل وەرپێکەوتووە بیگوملن دەتوانن لە داهاوتودا ئەو نەخۆشیو پەتایە لەگەڵ خۆی راملن.

مەبەستی ئەم بابەتە لەواستیدا وردبوونەوه لە هۆکارەکانی ئەم پەتا و ئاسانە نیه کە بەشیکن لەئاکامەکانی ژێردەست مانەوهی نەتەوهکەمان بەدریژایی سەدلن سأل. لەواستیدا گەلیک لەم بارەوه نوسراوە پێیستیشە زیاتری لەسەر بنووسری. ئەوهی مەبەستەوه

دەمەوی لەم نوسینەدا باسی لێوە بکەم کیشەیی بەرپرسی حزبی دیموکرات لە شارێ ئێلدایدا لە گەڵ ئالای کوردستانێه کازو هەرشتیکی دیکە کە نیشانەیی کوردستانی بوونو نەتەوییی بوونی پێوە بی و بیژنیی بە تەواویەتی خاکی وەلاتانی داگیرکەری تیدا بیئت!!
خوینەوانی هیژ! هەرۆک لاتان پوونو خوویایە جەژنی دووی رێبەندان، سەڵۆگەری دامەزرانی کۆماری کوردستانە. دامەزراندنی کۆماری کوردستان لە 57 سەڵۆگەری هەمەپێشو لە ناوەراستی سەدەیی بیستەمدا نوختەگۆرانیکی گرینگ و میژوویی بوو لەدیروکی نەتەوێهکەماندا. نامانچو دەستکەوتەکان، ئاکلرو گوتاری کۆماری کوردستان کاریگەریکی فریانب بەسەر نەوێهکانی دوا کۆمار بەجێهێشتوو، ئەم رووداوێ میژووییە لەرەستیدا هەولێکی مۆکورو پێلانگراوە بوو بۆ سەلماندنی سوربونی نەتەوێهکەمان لەتیکۆشانی بەردەوام بۆ رزگار بوون لە ژێردەستی و پێکەوتەوانی کیانی سیاسی و هەیکەلی نەتەوییی و لەناکامدا سەریهخۆبوون. پێکەوتەوانی کۆماری کوردستانو لەسەرەوی هەموویان پێشەوا قازی لە لوتکەیی ئەم سوربوونو پێداگرتنە نەتەویییەن. هەو ئەوان دووی رێبەندان و کۆماری کوردستانیان بەدیھینا ئالای نەتەوێهیان بەرزکردوو. ئەوان شانازیەکیان ئافراندا کە هەتا هەتایە دەبی وائەیی لێفیرین و گوتارو ئاکیان بەکەینە چرای رینگای خەباتو تیکۆشانمان.

بەبۆنەیی ئەم رۆژە پیرۆزەو، شەممە یەکی فێبرووری ئەمسال کۆمیتەیی حزبی دیموکراتی کوردستان ئێران لە بۆنایسن پارکی (Park Bonython) شاری ئادالیدی باشوویی ئوسترالیا ئلەنگێک وەرپێدەخەن. کۆمیتەیی ئامادەکەری جەژن بەتەمان وەک یەکیک لەپێستەکانی ئلەنگی ئەم رۆژە میژوویی و مەزنی ئلای کوردستان بێن و لەگۆرەپانی ئاھەنگەکە هەلێدن. ئەم کەدەش دەبیئە مایەیی

ئاھەنگی دووی □ بەندان-

توورپیی کاکێ بەرپرسو بەگژ هاورینگانیدا دەچیتو رازی ناییتو رینگانادات ئەم کارە بکەنە یینگومان ئەوانەیی بەرپێوە بەری ئەم جیژنەن هەموویان ئەندامو دلسۆزی حزبەکەیان. ئەم کارە ناویراو دەبیئە ملیەیی توورپیی و نیگەرانی بەرپێوەرلێنو زۆرەیی ئەوانەیی بەشداوی جەژنەکیان کردوو ئەوانەیی بەیەکیک لەوھۆیانەو ھۆی تاییەتی دیکە بەشدار نەبوون.

دیارە ئەم ھەلۆستە نامۆیانەیی ناویراو لە چەند سالی رابردوودا بۆتە مایەیی نانەوێ کۆمەلێک کیشەو ناسازی لەناو کۆمەلگای کوردی لەم شارو ناشیرین کردنی رووی راستەقینەیی حزبەکەیی خۆی. بۆیە دەلیم ناشیرینکردنی رووی حزب، چونکە ئەم حزبە خاوەنی نزیک بەشەست سالی خەباتە و ھەزاران رۆلەیی ئەم نەتەوێ گیانیان تیدا بەختکردوو. ھەرۆھا یەکیک لەو حزبانەیی کە سەرەرای ھەلەو پەلەو بوونی بەرنامەییەکی قەوارە پارێژ خەیانەتی نەکردوو تا رادییەکی بەرچاو جەماوەری ھەیی. ئەوێ منیش لەماوێ زیاتر لەپانزە

سال تیکۆشان لە ناوو ئەو حزبەل تیکەیشتبە، پیم وانیه ئەو حزبە ئەوێندە ئیسکگرانو رەزا قویس بوویت وەک ئەوێ کلکی بەرپرس بەو دەردەیی بردوو. حزبیک کە لانیەکم دامەزینەری کۆماری کوردستان بیئت پیم وانیه ھەرۆا بەسینلیی لە ناو دلی خەلکدا جینگای لەق بیئت. نامەوێ بیچمە ناو وردە کلرییەو ھەموو شتیکی بینمە سەر بەرەیی. بەلام چەند نمونەییەک لە ھەلۆستەکانی ناویرا دینمەو کە بوونە ھۆی گرفت نانەو:

لە نەورۆزی 2697دا کاتیک دەمانەویست پەيامی لێژنەیی بەرپێوەری جەژنی نەورۆز ئامادە بکەین، باسی ئەو ھاتەگۆرێ کە مادلم نوێ بوونەوێ سالی نوێی دەبی بیژن سالی چەند بۆ چەند. . واتە مادام دەبیژنی سالی نوێی کورد (Kurdish New Year) دەبی ئەو ھەش بیژنی کە چ سالیک مالتاویلی کرد و چ سالیک بەرەوپیرمان دیت. ناویراو بەبیستنی ئەم رستەییە قوشکی بوو. ئەو ھەییج کە حەزی بەم ژمارە نەدەکرد بەلکو بەئیمەشی دەگوت ئەمەتان لە کوئی ھیناوەو کی دەزانێ ئەمە راستە! . . ئەو ھەردەم بیژنی لەم وشانە (باشوور، باکوور، رۆژھەلاتی کوردستان، یان خواروو ژووروی کوردستانو سالی کوردی، سەرەخۆیی، ئالو و گەلێک شتی دیکە) بۆتەو، تەنانەت ئەو کە دامەزینەری کۆمیتەیی حزبەکەیی لەم شارەیی ھەر لەسەرەتاوێ ناوی (کۆمیتەیی جنوویی ئوسترالیای) بەگوتیدا داوو ووشەیی ئەرەبی بی باشترەو چاوی بە ووشە کوردیەکە (باشوور) ھەللیت. چەندین جار لەبۆنە جۆراو جۆرەکاندا بەگژ ئەو کەسانەدا چۆتەو کە ئالای کوردستان بلایدەکەنەو. ئەو تەنانەت لەمۆنەییەکدا ھەرەشەیی ئەوێ کرد ئەگەر جاریکی دیکە ئالای کوردستان بە داوێ نامەوێ بیئت بەشداریی تیداناکەم. ئەم دۆستە بەرپێزە ھەردەم بۆ ئەو ھەلۆستەکانی بەھانەیی سەریو سەمەرە دەھینتەو. بۆ وینە دەبیژنی ئەمە ئالای کوردستان نیو کوردستان ئاللیەکی تاییەتی نیو، یا دەبیژنی ئالای کۆماری کوردستان ئاوانیەو زۆر شیرو ریوی ھیناوەوێ دیکە. مەبەستی ئەو پێدەچی ھەردۆلیەتی کردنی وشیارانەیی! ھەستی نەتەواییەتی و نەسنامەیی نەتەواییەتی نەتەوێکەیی و

خۆی بێت، دهنه هۆیهکی رێتیچوو شک نایم. خۆ ئەگەر وانیه بۆ هەر ئەو ئالیهی ئەو لەم شارو له جهژنی دووی رێبەندان رینگه
لێدهگرێ له ئاههنگهکانی رێبەندانی ئەم سأل و سألەکانی بەری، له وەلاتانی دیکه به شانازییه وه ههڵدهدرن. ئەم وێنهیهی سهروهه
وێنهیهی دیمه نیکه ئههنگی دووی رێبەندان له ستۆکھۆلمی سوید، سهیری بکهن ئەوجا تێدهگه لای ئەو بهرپرسه بهرپرزه "بانیکو دوو
ههوایه" یان ئاگای له خولهی بی زهواد نیه. ئیستا دهکرێ پرسی کاتیک بهرپرستان ئیمه مانان بهتاوانی سهربهخۆییخوازی و ههبوونی
بیری نهتهوهیی و پێداگرتملن له سهه ههڵکردنی ئالای پیروزی کوردستان له لایهک و تیکۆشان له سهه بنهملی به گرینگ گرتنی
کوردلیهتی له جیاتی حزبییهتی به کهلله شهق ناودهبهیت، ئەم ئاکارهی خۆتان بهچی دهقهبلین و ناوی چی لێدهنین؟! باشه ئالای ئەگەر
له دووی رێبەنداندا قهدهخه بکری که رۆژی ههڵکردنیتهی و وهسیهتی پیشهواي نه مریشه و تهنا ته له کاتی دادگایی نامرۆقانه که شیدا
به گز جهللادهکاندا دهچیتهوه دهلی: "دلیابن ئالای کوردستان، ئیوه دهستان پی راناگا بیحورمهتی پیکه! رۆژیکیش دئ له سهه ئەو
خانوهی منی تیدا دادگایی دهکریم، ئالای کوردستان ههڵدهدرن و دهسهکیتهوه!! ئالای کوردستانم وا به مهلامسته فا بارزانی سپاردوهو
له سهه شانی ئەو، لهو چیا بۆ ئەو چیاو لهو شار بۆ ئەو شارو لهو وڵاته بۆ ئەو وڵاتهی دهبا، تا رۆژیک لهتهواوی بهرزایی و
بلنداییهکانی کوردستان ههڵدهدرن و دهسهکیتهوه! دلیابن ئەو رۆژه دئ!!" دهبی کهی و ک، ئەم وهسیهته بهچی بگهیهنی و ئالاکه ههڵگرت
و بیسه کینتهوه؟! لهوه دلیابم ههرو کردیکه نیشتمان پهروهو نهتهوهیی خهون به نهجامدانی وهسیهتهکی پیشهواوه دهبین. . جگه له
کاکی بهرپرس!

کۆمیتیهی ئەم حزبه له بهختی کۆیدهکانی ئەم شاره هه و ئەم چهشنه بهرپرسی به بال براره. بهرپرسهکی پیش ئەم بهرپرسه ش گرووی
ئوهی لێدهگرین که ئەم ئالایه دهستکردی په که کهیه!! (خوینیهان باش دهزانن که ئوه بهتهواوی ناراسته چونکه په که که بۆ خۆی
ئالایهکی دیکه بۆ کوردستان داناه!) . یاگوايه بیانیهکلن پێان خۆشیه ئالای کوردستان له شوینی وا ههیت یا پێشنیاری ئوهی
دهکرد که چه دهیت با کوردیش چولر ئالو چوار دهوڵهتی ههیت!! که چی ئاملده نیه ئالایهک بێتته ئاههنگی دووی رێبەندان*** .
دووی رێبەندانیک که سلوهگه ری دامهزراندنی کۆملری کوردستانه، ئەو کۆماره خاوهنی ئالو سهروک و دامودهزگای دهوڵهتی بوو.
کۆماریک که پیشهواکهی پاش ههزاران سأل له کۆتایی هاتن به دهسهلانی کوردی (ماد) بۆ یه کهم جلر بانگی سهربهخۆیی و ئیستقالی
کوردستانی دل. پیشهوایهک که له بهردهم جهماوهری تینووی ئازادی و رزگاری نهتهوهکهیدا سویندی وهفا و ئەمهگی بۆ خهک و
کۆمارهکهی به ئالای پیروزی کوردستان خوارد. ئالایهک که ههتا ئیستاش تاقه رهمزو نیشانهی یه کبوزو یه کهیهتی نهتهوهو نیشتمانی
کوردو ههمنوکه زۆریه زوری خهکی کوردستانو گهلیک حزبو دهستهی کوردستانی، گشت کۆمهله کوردی و ریکخواه ناحزیهکانی
تاراوگه بههی خۆی دهزانن و له گشت بۆنه نیشتمانی و نهتهوهیی یهکاندا ههلی دهدهن و له ناو مالی ههرو کوردستانیه کدا دهسهکیتهوهو
شانازیشی پیوهدهکهن، که چی ئوهتا لهم دورگه دوردهسته که بهههزاران کیلۆمتر له کوردستانی زیدی باوو باپیرمان دورین، بهرپرسی
حزبهکی قازی؟! ساتیکیش له دوژمنایهتی و کهم بایه خکردنی ئەم رهمزو نیشانهی نهتهوهییه خهفل نیه. بیگومان ئەم ئاکلری
ئوه بهرپرسه بهرپرزه پیش ههرشیک زبانی بۆ حزبهکی خۆی ههیه. ئەم حزبه خۆی به درپرزه پێدهری ریبازی پیشهواو حزبی
دامهزینهری کۆملر دادهنی. راسته حزبی دیموکرات ئیستا ئۆتۆنۆمی خوازه! و له پیناوی پاراستنی سهربهخۆیی ئیران*** تیدهکۆشی
بهلام له گهڵ ئوهشدا یه کیک له ئلمانجهکانی "وهدهست هینانی مافی دیاریکردنی چلره نوس بۆ گهلی کورده. . .***" ده بۆیهش برهوا
ناکهم حزبی دیموکرات دژی ئاللی کوردستانیهکان بێتو تا ئیستش بهرهمی له ئەدهبیاتی ئەم حزبهدا نهم دیتوه نهم خۆیندۆتهوه که
شیکیان لهم پیوهندیه دا بلاو کردیتهوه. بیگومان ئەگەر ئەم ههلوئسته ههلوئستی حزب بێت (که پیم وانیه) ، جیکای داخو سهسرپرمان
دهیتو چیدی گهلی و گازنده له کاکی بهرپرسی حزبهکی قازی! ناکهین. دیابه ئەگەر کلکی بهرپرس ههندیک زهحمهت بهخۆیبلو
چاوینک له سایتهکانی سهه به حزبهکی بکات بهی چاویلککش دهتولنی بیینی. (دووی رێبەندان 2003=2702 ستۆکھۆلم) .

له کۆتایی دا دهلیم بهو هیولیهی کاکی بهرپرس واز له دیپلوماسیهتی روکهشی حزبهکان بهینیت، ئوهود کاری ریبهرانو سیاسهتکارانه که
دهتوانن به پێچهوانهی خۆزگیه راستینهکیان بپهین. با هه مومان له پیناوی ئوهی که بهرلستی ئامانجی رلسته قینهی هه مومانه
بهرپرزه کانیسهوه تیکۆشین، دهنه میژوو بی بهزهییه و نامان بووری.

پهراویزهکان

*ناویرا گه لیک ههولی دا که له جهژنی دوی رێبەندان 2001 نه هیلج ئالای لیبیت دهیویست بههانه که بخاته سهه بیانیهکان. ههه ئهوکات
بایهتیکم بهناوی "نایا بیلیهکان ههڵکردنی ئالای کوردستانیهکانیان پیناخۆشه" ژماره 11 ی گۆفاری ههواردا بلاو کردوه.

*** بەندی یەكەمی ئامانجە گەشتیەکانی حزب.

*** سالی پارێش کاتیك چوینە هەمان پارک بۆ ئاهەنگی دووی رێبەندان دیتە ئللی لینیە. منیش ئالیەکی بچوکم هینابوو لەسەر گالیسکە ی کچە کەم هەلملا!!

تیبینی: ئەم بابەتە هەرلە پاش دووی رێبەندان نامادە کراوە. بەلام لە بەر هەندیک هۆی هونەریەو وەدرەنگ کەوت.

تیبینی کوردستان نیت:

مەرج نیە ئەم نووسینە لە گەل بیر و بۆچونی نەتەوایەتیماندا بیست، کە بۆچونە (کوردستان نیت)ە، بەلام بەهۆی بروا بوونمان بە ئازادی دەربڕینەو، بلاویدەکەینەو. لە گەل رێز و خۆشەویستیماندا بۆ پارێزەرانی بیری نەتەوایەتی و خەباتکارانی ئەم رێگەیه.

ئەم تیبینیە لە ژێر هەموو نووسینیکدا دەنوسریت..... 2003-1-15